

TÜRKİYE’DEKİ MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ OKUL DENEYİMİ VE ÖĞRETMENLİK UYGULAMASI DERSLERİNE YÖNELİK TUTUMLARI

Yrd.Doç.Dr. Özlem AKIN, Pamukkale Üniversitesi

I. Giriş

Öğretmen yetiştirme ögesi eğitim sistemi içerisinde kuşkusuz çok önemli bir yere sahiptir ve gerekli bir basamağı oluşturur. Türkiye’de 2006 yılında uygulamaya konulan yeni öğretmen yetiştiren programlarda bulunan ana boyutlar şunlardır:

- Alan Bilgisi,
- Meslek Bilgisi a) Eğitim Bilimleri, b) Alan Öğretim Yöntemleri c) Öğretim Yöntem ve Teknikleri,
- Genel Kültür,
- Uygulama (YÖK, 2007 : 92).

Öğretmen olarak yetişen bir öğrenci bu boyutları içeren bir programla eğitilmiş olmalı, her biri birbiri ile bağlantılı olan bu faaliyetleri deneyimlemiş olmalıdır. “Alan bilgisi dersleri, müzik öğretimi teknikleri ve alandaki uygulamalarının temellerini oluşturmaktadır. Fakat müzik öğretmeni adayının alan bilgisi ile yeterli ölçüde donatılması kadar, bu bilgilerin gerçek alanlarda (ilk ve orta öğretim kurumlarında) uygulama yoluyla aktarımı da önem taşımaktadır” (Dündar, 2003: 60).

“Avrupa Birliği Öğretmen Yetiştirme Raporunda öğretmenlik mesleğinin profesyonelleşmesini ve profesyonel öğretmenlerin;

1. Öğretim, öğrenme ve çalışmaya ilişkin araştırma sonuçlarına dayalı bilgiyle yoğrulmuş,
2. Etkili öğretme, öğrenme ve çalışma süreçlerinin geliştirilmesi için zengin geçerli deneyimlere sahip,
3. Özerk, yetkin, öğrencileriyle ilgili, eleştirel yapısı gelişmiş, entelektüel,
4. Öğretmenlik mesleğiyle ilgili özerk meslek örgütlerinde sorumluluk alan,
5. Meslek etiğini benimsemiş kişiler olması beklenmektedir” (YÖK, 2007: 88).

Tüm bu özelliklere sahip, araştıran, çağın gereklerine göre kendini geliştiren, eleştirel düşünceye sahip, entelektüel ve alanında uzman bir öğretmenin yetişmesi yukarıda belirtilen ana boyutların eğitime bağlıdır. Bu boyutlar içerisinde yer alan “uygulama” boyutu, “okul deneyimi” ve “öğretmenlik uygulaması” dersleri bazında araştırmanın konusunu oluşturmaktadır.

Öğretmen adayı öğrenciler, dört yıl süren eğitimlerinin VII. döneminde Okul Deneyimi ve VIII. döneminde de Öğretmenlik Uygulaması derslerini alarak öğretmenlik mesleğine ilk adımlarını atmaktadırlar. Öğretmen adayları gruplara ayrılarak daha önceden belirlenmiş olan uygulama okullarına, öğretmenlik deneyimi kazanmak üzere gönderilirler. Öğretmenlik mesleğine atılan ilk adımlar olarak düşünüldüğünde ve mesleği sevdirmek adına, bu derslerin öneminin büyük olduğu yadsınmaz. Bu derslerde öğretmen adayları iki dönem boyunca öğretim elemanı, müzik öğretmeni, okul idaresi ve öğrenciler eşliğinde dersleri izler, derslere katılır, ders anlatır, etkinlikler düzenler ve bu konuda kendilerini mesleğe hazırlarlar.

1.1. Okul Deneyimi Dersi

"Okul Deneyimi, öğretmen adaylarına, okul örgütü ve yönetimi ile okullardaki günlük yaşamı tanıma, eğitim ortamlarını inceleme, ders dışı etkinliklere katılma, deneyimli öğretmenleri görev başında gözleme, öğrencilerle bireysel ve küçük gruplar halinde çalışma ve kısa süreli öğretmenlik deneyimleri kazanma olanağını veren, onların öğretmenlik mesleğini doğru algılayıp benimsemelelerini sağlayan fakülte öğretim programında yer alan derslerini ifade eder" (<http://mevzuat.meb.gov.tr/html/102.html>).

Öğrenciler Okul Deneyimi dersinde şu çalışmaları yapma şansını elde ederler. Öğretmenin ve bir öğrencinin okuldaki bir gününü gözlemleme, öğretmenin bir dersi işlerken dersi nasıl düzenlediğini, dersi hangi aşamalara böldüğünü, öğretim yöntem ve tekniklerini nasıl uyguladığını, derste ne tür etkinliklerden yararlandığını, dersin yönetimi için ve sınıfın kontrolü için öğretmenin neler yaptığını, öğretmenin dersi nasıl bitirdiğini ve öğrenci çalışmalarını nasıl değerlendirdiğini gözlemleme, okulun örgüt yapısını, okul müdürünün görevini nasıl yaptığını ve okulun içinde yer aldığı toplumla ilişkilerini inceleme, okul deneyimi çalışmalarını yansıtan portfolyo hazırlama.

Okul Deneyimi dersini aldıktan sonra bir öğrenci:

- Okulun öğretimini ve örgütlenmesini sistemli bir yaklaşımla tanımış olma,
- Okul yönetimi, okullarda düzenli olarak yapılan işler ve okulun olanaklarına ilişkin bilgi sahibi olma,
- Dersliklerdeki etkinlikleri gözlem yoluyla tanıyabilme yeteneği kazanmış olma gibi özellikleri taşımaktadır (Aday Öğretmen Kılavuzu, 2010).

1.2. Öğretmenlik Uygulaması Dersi

Öğretmen eğitimi son sınıf programında yer alan; planlama, ön hazırlık, süreli uygulama ve değerlendirme aşamaları ile öğretmen adaylarına davranışları kazandırmaya yönelik etkinlikleri içeren bir derstir (Hacıoğlu ve Alkan, 1995: 46. Akt. Kılıç: 2007).

Öğretmenlik Uygulaması dersinde ise öğrenciler şu çalışmaları yapma şansı elde ederler. Her hafta bir günlük plan hazırlama, hazırlanan planı uygulama, uygulamanın okuldaki öğretmen, öğretim elemanı ve uygulama öğrencisi tarafından değerlendirilmesi, değerlendirmeler doğrultusunda düzeltmelerin yapılması ve tekrar uygulama yapılması, portfolyo hazırlama.

Öğretmenlik Uygulaması dersini aldıktan sonra bir öğretmen adayı:

- Öğretmenlik deneyimi kazanmaları için gönderildikleri uygulama okulunun değişik sınıflarında öğretmenlik uygulaması yaparak öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği yeterlikleri geliştirebilme,
- Kendi alanlarının okul eğitim programını tam anlamıyla öğrenebilme, kullanılan ders kitaplarını ve öğrenci değerlendirme teknikleri hakkında yorum yapabilme,
- Uygulama okullarındaki öğretmenlik uygulamaları sırasında edindikleri deneyimleri arkadaşları ve uygulama öğretim elemanı ile paylaşıp geliştirme özelliklerini kazanmış olmalıdır (Aday Öğretmen Kılavuzu, 2010).

Öğretmen Adaylarının Milli Eğitim Bakanlığı’na Bağlı Eğitim Öğretim Kurumlarında Yapacakları Öğretmenlik Uygulamasına İlişkin Yönerge’de ise **Öğretmenlik Uygulaması** öğretmen adaylarına, öğretmeni olacağı alanda ve öğretim düzeyinde, bizzat sınıf içinde öğretmenlik becerisi kazandıran ve belirli bir dersi ya da dersleri planlı bir şekilde öğretmesini sağlayan; uygulama etkinliklerinin tartışılıp değerlendirildiği bir dersi ifade etmektedir” (<http://mevzuat.meb.gov.tr/html/102.html>).

1.3. Amaç

Bu çalışma, Müzik Öğretmeni Adaylarının 4. sınıfta aldıkları “Okul Deneyimi” ve “Öğretmenlik Uygulaması” derslerine ilişkin tutumlarını saptamak amacı ile yapılmıştır. Araştırmada bu dersleri alan öğrencilerin tutumları göz önünde bulundurularak, bu derslere ilişkin içeriğin zenginleştirilmesine yönelik öneriler sunulması amaç olarak belirlenmiştir.

2. Yöntem

Araştırma, betimsel yöntem kullanılarak gerçekleştirilmiştir. “Betimsel araştırmalar iki şekilde gerçekleştirilebilir: özaktarım araştırmaları ve gözlem araştırmaları. Özaktarım araştırmalarının verileri, örnekleme yer alan bireylerin kendilerinden bilgi alınarak toplanır. Katılımcılardan, anketler aracılığıyla yazılı olarak bilgi alınabileceği gibi, görüşmeler yoluyla sözlü olarak da bilgi toplanabilir” (Kırcaali-İftar, 1999: 7).

2.1. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Türkiye’de bulunan tüm müzik bölümleri ve müzik öğretmeni adayı 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Ülkenin 7 bölgesinden birer müzik bölümü random yöntemi ile seçilmiş, bu okullarda 2009-2010 öğretim yılında bu dersleri almakta olan 136 4. sınıf öğrencisi araştırmanın örneklemini oluşturmuştur.

Tablo 1. Örneklemi Oluşturan Okullar ve Öğrenci Dağılımları

Bölge	Okul ve Şehir	f
İç Anadolu Bölgesi	Gazi Üniversitesi, Ankara	21
Ege Bölgesi	Pamukkale Üniversitesi, Denizli	19
Marmara Bölgesi	Uludağ Üniversitesi, Bursa	27
Karadeniz Bölgesi	Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun	13
Akdeniz Bölgesi	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur	15
Doğu Anadolu Bölgesi	Atatürk Üniversitesi, Erzurum	21
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	İnönü Üniversitesi, Malatya	20
Toplam		136

2.2. Veri Toplama Araçları

Araştırmada Kılınç ve Salman (2007) tarafından geliştirilmiş olan “Okul Deneyimi Dersleri Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. “Ölçeğin Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı 0,94 bulunmuştur. Bu katsayının 1 e çok yakın bir değer olması ölçeğin güvenilirliğinin yüksek düzeyde olduğunu gösterir” (Kılınç, Salman, 2007: 33). Bu ölçek hazırlandığında Okul Deneyimi I ve II olan ders isimleri, şu anki programda 1. Dönemde “Okul Deneyimi” ve 2. dönemde “Öğretmenlik Uygulaması” olarak değişmiştir. Beşli Likert tipi ölçme aracı kullanılan ölçekte “tamamen katılıyorum”, “katılıyorum”, “fikrim yok”, “katılmıyorum” ve “kesinlikle katılmıyorum” seçenekleri cevap şıkları olarak kullanılmıştır.

Tablo 2. Ölçekte Yer Alan Seçeneklere Ait Puan Aralıkları:

Seçenek	Puan aralığı
Kesinlikle Katılmıyorum (1)	1.00-1.80
Katılmıyorum (2)	1.81-2.60
Fikrim Yok (3)	2.61-3.40
Katılıyorum (4)	3.41-4.20
Kesinlikle Katılıyorum (5)	4.21-5.00

3. Bulgular ve Yorum

Bu bölümde, “Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Dersleri Tutum Ölçeği”nin uygulanması sonucunda elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 3. Üniversite Öğrencilerinin Öğretmenlik Uygulaması Dersine Olan Tutumlarının Frekans, Yüzde ve Aritmetik Ortalamaları

İFADELER f		Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Fikrim Yok		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		Ortalama
		%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	
1.	Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin gerekli olduğunu düşünüyorum.	93	68,4	37	27,2	3	2,2	1	,7	2	1,5	4,60
2.	Fakülte-okul işbirliğinde kopukluklar olduğunu düşünüyorum.	27	19,9	47	34,6	30	22,1	31	22,8	1	,7	3,50
3.	Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersleri sayesinde öğretmenlik mesleğini sevdim.	38	27,9	48	35,3	15	11	32	23,5	3	2,2	3,63
4.	Staj okullarındaki öğrencilerin olumsuz tavırları bu derslere olan ilgimi azalttı.	10	7,4	25	18,4	15	11	69	50,7	17	12,5	2,57
5.	Ders, öğretmen ve öğrenci gözlemlerinin faydalı olduğuna inanıyorum.	55	40,4	66	48,5	8	5,9	6	4,4	1	,7	4,23
6.	Staj okullarında dersten kaçmanın yollarını arıyorum.	2	1,5	12	8,8	8	5,9	56	41,2	58	42,6	1,85

7.	Staj okullarındaki öğretmenlerin bu derslerin içeriğini ve amacımızı bilmediğini düşünüyorum.	6	4,4	27	19,9	19	14	58	42,6	26	19	2,47
8.	Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersleri için belirlenen iki dönemlik süreyi uzun buluyorum.	15	11	16	11,8	14	10,3	67	49,3	24	17,6	2,49
9.	Öğretmenlik tecrübesi kazandığıma inanıyorum.	63	46,3	52	38,2	12	8,8	8	5,9	1	,7	4,23
10.	Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerindeki gözlemlerden sıkılıyorum.	9	6,6	28	20,6	14	10,3	66	48,5	19	14	2,57
11.	Ölçme-değerlendirme konusunda geliştiğimi düşünüyorum.	24	17,6	55	40,4	16	11,8	36	26,5	5	3,7	3,41
12.	Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinde iyi örneklerle karşılaştım.	49	36	59	43,4	11	8,1	17	12,5	0	0	4,02
13.	Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersleriyle lisans süresince fark etmediğim bazı becerilerimin geliştiğini düşünüyorum.	55	40,4	62	45,6	12	8,8	7	5,1	0	0	4,21
14.	Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması sayesinde öğretmenlik mesleğinden soğudum.	9	6,6	9	6,6	6	4,4	68	52	44	32,4	2,05
15.	Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması sayesinde sınıf karşısında heyecanımı yendiğime inanıyorum.	47	34,6	66	48,5	10	7,4	12	8,8	1	,7	4,07
16.	Okul öğretmenlerinin destekleyici ve cesaretlendirici olduğunu düşünüyorum.	48	35,3	52	38,2	23	16,9	10	7,4	3	2,2	3,97
17.	Öğrendiklerimi günlük hayata aktarmanın mutluluğunu yaşıyorum.	45	33,1	63	46,3	15	11	13	9,6	0	0	4,02
18.	Öğretmen olmada alan bilgisinin tek başına yeterli olmayacağını öğrendim.	71	52,2	54	39,7	1	,7	8	5,9	2	1,5	4,35
19.	Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin gereksiz olduğunu düşünüyorum.	3	2,2	10	7,4	9	6,6	61	44,9	53	39	1,88
20.	Okul, idare ve öğretmenin etkinliklerle ilgili yapıcı öneri ve eleştirilerinden yararlandım.	34	25	56	41,2	26	19,1	16	11,8	4	2,9	3,73

1. “Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin gerekli olduğunu düşünüyorum” ifadesine öğrencilerin % 68,4’ü tamamen katılıyorum, % 27,2’si katılıyorum, % 2,2’si fikrim yok, % 0,7’si katılmıyorum ve % 1,5’i ise hiç katılmıyorum yanıtını vermişlerdir. İfadenin ortalaması 4,60 çıkmıştır. Buna göre öğrencilerin tamamına yakınının bu dersleri gerekli gördüğü söylenebilir.

2. “Fakülte-okul işbirliğinde kopukluklar olduğunu düşünüyorum” ifadesine öğrencilerin % 19,9’u tamamen katılıyorum, % 34,6’sı katılıyorum, % 22,1’i fikrim yok, % 22,8’i katılmıyorum, % 0,7’si ise hiç katılmıyorum yanıtını vermişlerdir. İfadenin ortalaması 3,50 çıkmıştır. Buna göre öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun bu ifadeye katıldıkları söylenebilir.

3. “Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersleri sayesinde öğretmenlik mesleğini sevdim” ifadesine öğrencilerin % 27,9’u tamamen katılıyorum, % 35,3’ü katılıyorum, % 11’i fikrim yok, % 23,5’i katılmıyorum, % 2,2’si hiç katılmıyorum seçeneğini işaretlemişlerdir. İfadenin ortalaması 3,63 çıkmıştır. Bu durumda öğrencilerin bu ifadeye çoğunlukla katıldıkları söylenebilir.

4. “Staj okullarındaki öğrencilerin olumsuz tavırları bu derslere olan ilgimi azalttı” ifadesine öğrencilerin % 7,4’ü tamamen katılıyorum, % 18,4’ü katılıyorum, % 11’i fikrim yok, % 50,7’si katılmıyorum, % 12,5’i hiç katılmıyorum yanıtını vermişlerdir. İfadenin ortalaması 2,57 çıkmıştır. Bu durumda öğrencilerin bu ifadeye katılmadıkları söylenebilir.

5. “Ders, öğretmen ve öğrenci gözlemlerinin faydalı olduğuna inanıyorum” ifadesine öğrencilerin % 40,4’ü tamamen katılıyorum, % 48,5’i katılıyorum, % 5,9’u fikrim yok, % 4,4’ü katılmıyorum, % 0,7’si ise hiç katılmıyorum yanıtını vermişlerdir. İfadenin ortalaması % 4,23 çıkmıştır. Bu durumda öğrencilerin bu ifadeye tamamen katıldıkları söylenebilir.

6. “Staj okullarında dersten kaçmanın yollarını arıyorum” ifadesine öğrencilerin % 1,5’i tamamen katılıyorum, % 8,8’i katılıyorum, % 5,9’u fikrim yok, % 41,2’si katılmıyorum, % 42,6’sı ise hiç katılmıyorum yanıtını vermişlerdir. İfadenin ortalaması 1,85 çıkmıştır. Bu durumda öğrencilerin bu ifadeye katılmadıkları söylenebilir.

7. “Staj okullarındaki öğretmenlerin bu derslerin içeriğini ve amacımızı bilmediğini düşünüyorum” ifadesine öğrencilerin % 4,4’ü tamamen katılıyorum, % 19,9’u katılıyorum, % 14’ü fikrim yok, % 42,6’sı katılmıyorum, % 19’u ise hiç katılmıyorum yanıtını vermişlerdir. İfadenin ortalaması 2,47 çıkmıştır. Bu durumda öğrencilerin bu ifadeye katılmadıkları söylenebilir.

8. “Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersleri için belirlenen iki dönemlik süreyi uzun buluyorum” ifadesine öğrencilerin % 11’i tamamen katılıyorum, % 11,8’i katılıyorum, % 10,3’ü fikrim yok, % 49,3’ü katılmıyorum, % 17,6’sı ise hiç katılmıyorum yanıtını vermişlerdir. İfadenin ortalaması 2,49 çıkmıştır. Bu durumda öğrencilerin bu ifadeye katılmadıkları söylenebilir.

9. “Öğretmenlik tecrübesi kazandığıma inanıyorum” ifadesine öğrencilerin % 46,3’ü tamamen katılıyorum, % 38,2’si katılıyorum, % 8,8’i fikrim yok, % 5,9’u katılmıyorum, % 0,7’si ise hiç katılmıyorum yanıtını vermişlerdir. İfadenin ortalaması 4,23 çıkmıştır. Bu durumda öğrencilerin bu ifadeye tamamen katıldıkları söylenebilir.

10. “Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerindeki gözlemlerden sıkılıyorum” ifadesine öğrencilerin % 6,6’sı tamamen katılıyorum, % 20,6’sı katılıyorum, % 10,3’ü fikrim yok, % 48,5’i katılmıyorum, % 14’ü ise hiç katılmıyorum yanıtını vermişlerdir. İfadenin ortalaması 2,57 çıkmıştır. Bu durumda öğrencilerin bu ifadeye katılmadıkları söylenebilir.

11. “Ölçme-değerlendirme konusunda geliştiğimi düşünüyorum” ifadesine öğrencilerin % 17,6’sı tamamen katılıyorum, % 40,4’ü katılıyorum, % 11,8’i fikrim yok, % 26,5’i katılmıyorum, % 3,7’si ise hiç katılmıyorum yanıtını vermişlerdir. İfadenin ortalaması 3,41 çıkmıştır. Bu durumda öğrencilerin bu ifadeye katıldıkları söylenebilir.

12. “Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinde iyi örneklerle karşılaştım” ifadesine öğrencilerin % 36’sı tamamen katılıyorum, % 43,4’ü katılıyorum, % 8,1’i fikrim yok, % 12,5’i katılmıyorum yanıtını vermişlerdir. İfadenin ortalaması 4,02 çıkmıştır. Bu durumda öğrencilerin bu ifadeye büyük ölçüde katıldıkları söylenebilir.

13. “Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersleriyle lisans süresince fark etmediğim bazı becerilerimin geliştiğini düşünüyorum” ifadesine öğrencilerin % 40,4’ü tamamen katılıyorum, % 45,6’sı katılıyorum, % 8,8’i fikrim yok, % 5,1’i katılmıyorum yanıtını vermişlerdir. İfadenin ortalaması 4,21 çıkmıştır. Bu durumda öğrencilerin bu ifadeye tamamen katıldıkları söylenebilir.

14. “Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması sayesinde öğretmenlik mesleğinden soğudum” ifadesine öğrencilerin % 6,6’sı tamamen katılıyorum, % 6,6’sı katılıyorum, % 4,4’ü fikrim yok, % 52’si katılmıyorum, % 32,4’ü hiç katılmıyorum yanıtını vermişlerdir. İfadenin ortalaması 2,05 çıkmıştır. Bu durumda öğrencilerin bu ifadeye katılmadıkları söylenebilir.

15. “Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması sayesinde sınıf karşısında heyecanımı yendiğime inanıyorum” ifadesine öğrencilerin % 34,6’sı tamamen katılıyorum, % 48,5’i katılıyorum, % 7,4’ü fikrim yok, % 8,8’i katılmıyorum, % 0,7’si hiç katılmıyorum yanıtını vermişlerdir. İfadenin ortalaması 4,07 çıkmıştır. Bu durumda öğrencilerin bu ifadeye büyük ölçüde katıldıkları söylenebilir.

16. “Okul öğretmenlerinin destekleyici ve cesaretlendirici olduğunu düşünüyorum” ifadesine öğrencilerin % 35,3’ü tamamen katılıyorum, % 38,2’si katılıyorum, % 16,9’u fikrim yok, % 7,4’ü katılmıyorum, % 2,2’si hiç katılmıyorum yanıtını vermişlerdir. İfadenin ortalaması 3,97 çıkmıştır. Bu durumda öğrencilerin bu ifadeye katıldıkları söylenebilir.

17. “Öğrendiklerimi günlük hayata aktarmanın mutluluğunu yaşıyorum” ifadesine öğrencilerin % 33,1’i tamamen katılıyorum, % 46,3’ü katılıyorum, % 11’i fikrim yok, % 9,6’sı katılmıyorum yanıtını vermişlerdir. İfadenin ortalaması 4,02 çıkmıştır. Bu durumda öğrencilerin bu ifadeye katıldıkları söylenebilir.

18. “Öğretmen olmada alan bilgisinin tek başına yeterli olmayacağını öğrendim” ifadesine öğrencilerin % 52,2’si tamamen katılıyorum, % 39,7’si katılıyorum, % 0,7’si fikrim yok, % 5,9’u katılmıyorum, % 1,5’i hiç katılmıyorum yanıtını vermişlerdir. İfadenin ortalaması 4,35 çıkmıştır. Bu durumda öğrencilerin bu ifadeye tamamen katıldıkları söylenebilir.

19. “Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinin gereksiz olduğunu düşünüyorum” ifadesine öğrencilerin % 2,2’si tamamen katılıyorum, % 7,4’ü katılıyorum, % 6,6’sı fikrim yok, % 44,9’u katılmıyorum, % 39’u hiç katılmıyorum yanıtını vermişlerdir. İfadenin ortalaması 1,88 çıkmıştır. Bu durumda öğrencilerin bu ifadeye katılmadıkları söylenebilir.

20. “Okul, idare ve öğretmenin etkinliklerle ilgili yapıcı öneri ve eleştirilerinden yararlandım” ifadesine öğrencilerin % 25’i tamamen katılıyorum, % 41,2’si katılıyorum, % 19,1’i fikrim yok, % 11,8’i katılmıyorum, % 2,9’u hiç katılmıyorum yanıtını vermişlerdir. İfadenin ortalaması 3,73 çıkmıştır. Bu durumda öğrencilerin bu ifadeye katıldıkları söylenebilir.

Tablo 3. Cinsiyet Açısından Farklılıkları Belirlemek Üzere

Yapılan T-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	Ortalama	SS	sd	p
Kız	90	67,45	5,84	134	,154
Erkek	46	68,89	4,84	107	,131

$$p > 0,05$$

Yapılan istatistiksel analiz sonrası öğretmen adaylarının bu derslere olan tutumlarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Tablo 4. Bölgesel Farklılıkları Belirlemek Üzere Yapılan Betimsel İstatistikler Tab

Bölge	N	Ortalama	SS	Standart hata
İç Anadolu Bölgesi	18	67,4444	7,18022	1,69239
Ege Bölgesi	19	66,1053	4,89779	1,12363
Marmara Bölgesi	27	67,4444	4,15408	,79945
Karadeniz Bölgesi	13	63,8462	4,41298	1,22394
Akdeniz Bölgesi	15	66,6667	6,07885	1,56955
Doğu Anadolu Bölgesi	24	70,9583	2,82041	,57571
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	20	70,8000	6,37924	1,42644
Toplam	136	67,9412	5,55346	,47621

Tablo 5. Bölgesel Farklılıkların Tutumlara Olan Etkisini Belirlemek Üzere Yapılan Varyans Analizi Tablosu

Varyansın kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar arası	699,445	6	116,574	4,341	,001
Gruplar içi	3464,085	129	26,853		
Toplam	4163,529	135			

$p < 0,05$

Örneklemin okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerine yönelik tutumlarının bölgelere göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek üzere yapılan varyans analizi sonrası, tutumların bölgelere göre farklılıklar gösterdiği ($p < 0,05$) belirlenmiştir. Buna göre, örneklem gruplarında Karadeniz Bölgesi ile Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark olduğu saptanmıştır. Örneklemin bölgelere göre tutumlarına bakıldığında, Doğu Anadolu ve Güney Doğu Anadolu Bölgelerinin Karadeniz Bölgesi'ne göre bu derse yönelik daha olumlu bir tutum sergiledikleri görülmektedir. Öğretmenlerin derse ve öğrencilere yönelik davranışları, okul idaresinin yaklaşımı ve okullardaki fiziksel şartlar öğrencilerin tutumlarında anlamlı farklar oluşmasına neden olmuş olabilir.

4. Sonuç ve Öneriler

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, müzik öğretmeni adayı 4. Sınıf öğrencilerinin Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması dersine karşı olumlu bir tutum geliştirdikleri/sergiledikleri görülmektedir. Müzik Bölümü öğrencileri “Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması” derslerinin gerekli olduğu, yapılan ders gözlemi sırasında güzel deneyimler kazandıkları, bu dersler sayesinde öğretmenlik mesleğini sevdikleri, ölçme değerlendirme konusunda geliştikleri, bu dersler sayesinde kendilerini farklı yönleri ile tanıdıkları konusunda olumlu yönde tutum belirtmişlerdir.

Bunların yanı sıra, öğrenciler fakülte, okul işbirliğinde kopukluklar olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Şahin (2004) ve Güzel, Berber ve diğ. (2010) tarafından yapılan araştırmalarda da uygulama okulu ve eğitim fakültesinin karşılıklı olarak sorumluluklarını tam anlamıyla yapamadıklarını ve iki kurum arasında iletişimsizlikler bulunduğu saptanmıştır. Bu durumda öğretmen yetiştirme programının uygulama basamağında, karşılıklı bilgi alışverişi alanında uzun süredir devam eden eksiklikler olduğu söylenebilir.

Ölçeğin uygulamasının genel sonuçlarına bakıldığında, öğrencilerin bu derslere karşı olumlu bir tutum sergiledikleri görülmektedir. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması dersleri mesleğe adım atarken öğrencilerin faydalandıkları bir ders olarak görülmektedirler.

Öneriler:

1. Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinden sorumlu öğretim elemanları ve uygulama okullarındaki müzik öğretmenleri sürekli olarak iletişimde bulunmalı ve işbirliği içinde çalışmalıdırlar.
2. Fakülte, okul işbirliği konusunda daha ayrıntılı ve titiz çalışılmalı, bu dersi yürüten öğretim elemanları ile okul idaresi arasında daha yüksek derecede ve yakın bir iletişim kurulmalıdır.
3. Bu çalışma belirli zaman aralıkları ile tekrarlanmalı, dersin uygulamadaki görünümü kontrol edilmelidir.
4. Bu ölçekle birlikte öğretmenlerin ve bu dersi yürüten öğretim elemanları ile okul idarecilerinin de görüşleri alınarak yapılacak daha ayrıntılı bir araştırma bu alana faydalı olacaktır.
5. Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması, öğretmenlik mesleği adına öğrencilerin daha fazla deneyim, bilgi ve görgü kazanmaları açısından öğrenim süresi boyunca programda yer alan bir ders olmalı, öğrenciler farklı kademedeki okullarda müzik dersini deneyimlemelidir.

KAYNAKLAR

- Aday Öğretmen Kılavuzu, (2010). Öğretmenlik Uygulamasının Değerlendirilmesi, http://www.yok.gov.tr/content/view/505/lang,tr_TR/ (Ulaşım tarihi: 20.09.2010)
- Dündar, (2003). *Müzik Öğretmeni Yetiştirmede Alanda Eğitim*. GÜ, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 23, Sayı 1 (2003) 59-67.
- Güzel, Berber, Oral (2010). *Eğitim Fakültesi Uygulama Okulları İşbirliği Programında Görevli Öğretmenlerin Ve Öğretim Elemanlarının Öğretmenlik Uygulamasına Yönelik Görüşleri*, Ocak2010, Cilt 18, No:1
- Kılıç, (2007). *Müzik Öğretmenliği Lisans Programı Öğrencilerinin “Özel Öğretim Yöntemleri” Derslerinde Kazandıkları Yeterliklerin “Öğretmenlik Uygulaması”nda Kullanım Açısından Değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Kılınç, Salman (2007). *Okul Deneyimi Derslerine Yönelik Tutum Ölçeği Geliştirilmesi*. GÜ, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 27, Sayı 1(2007) 23-35.(Mart 2010).
- Kırcacalı-İftar (1999). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*, Anadolu Üniversitesi Yayınları No: 1082. <http://www.scribd.com/doc/22748958/Sosyal-Bilimlerde-Araştırma-Yontemleri> (22.11.2010)
- Öğretmen Adaylarının Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Öğretim Kurumlarında Yapacakları Öğretmenlik Uygulamasına İlişkin Yönerge*, (1998). *Tebliğler Dergisi*, (Ek ve Değişiklikler 04/01/2010 tarihli ve B.08.0.ÖEG.0.13.01.02-380/01-08 sayılı Müsteşarlık Onayı). <http://mevzuat.meb.gov.tr/html/102.html>
- Paker, (2005). Öğretmenlik Uygulamasında Öğretmen Adaylarının Uygulama Öğretmeni Ve Uygulama Öğretim Elemanının Yönlendirmesiyle İlgili Karşılaştıkları Sorunlar. XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, PAÜ Eğt. Fak., 28-30 Eylül, 2005 (617-620).
- Şahin, (2004). Okul Deneyimi II İşbirliğinde Tarafların Karşılıklı Beklentileri. *Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 3, Sayı:1 (29-42). <http://e-dergi.atauni.edu.tr/index.php/SBED/article/viewArticle/74> (6.12.2010).
- YÖK, (2007). Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri (1982-2007), <http://www.yok.gov.tr/content/view/16/52/> (20.09.2010)